

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat heti közlönye.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

<i>Előfizetési díjak:</i>		A társulat minden rendű tagjai a lapot tagdíjajukért kapják.	A 340 szellemi részec: illető cikke a szer- kesztőnek, az előfizetési pénzék a pen- tárnoki — az esetleges reklamációk pedig a kiadóhivatálnak küldendők.
Egész évre — — — — —	4 frt	Kéziratokat nem adunk vissza.	
Félévre — — — — —	2 —		
Negyedévre — — — — —	1 —		

Az Árpádház jelentősége Magyarország történetében.

Azon időtől kezdve, midőn őseink a Bug, Neszter, Szereth és Pruth hullámaitól öntözött területen Álmós vezérnek daliás fiát paizsukra emelve, vezérüknek ismerték el és neki hűséget esküdtek, ettől az időtől azon napig, melyen az Árpádok oroszlános címerét III. Endre sirja fölött megfordították: 412 esztendő telt el.

Ennyi ideig állott a nemzet élén azon család, mely 4 vezért és 21 királyt adott az országnak. Ezen idő kezdetén jött ki nemzetünk a barangolás ingatag korából, ezen idő kezdetén szerzett hosszas és véres harcokban állandó hazát a négy folyó partjain és a hármas hegy alján. A megtelepedés után félelmessé tette nevét Európa előtt, s alig volt ország, mely fegyverének súlyát ne érezte volna, mely kincsvágya kielégítésére elegendő pénzzel rendelkezett volna.

A honfoglalás első századának végén megjelent köztük az a hatalmas alak, ki emberfölötti erővel és szívóssággal igyekezett egyengetni a nemzeti egységesítés görnyös útját s a kinek fáradságot nem ismerő buzgalma tevő lehetővé, hogy szentéletű fia bevezethetné a nemzetet az egyházba, beigtathatná az országot az európai keresztény királyságok közé. Az a szent és nagy alak, ki először viselé fején a magyar szent koronát, vallási, államéleti, társadalmi és honvédelmi téren egészen új és biztos alapokra helyezte alkotásait, melyeknek hasznos és szilárd állapotát az utána következő századok tüntették leginkább fel. Az új viszonyokhoz nem szokott és az új rendtől idegenkedő magyarság egy része halála után nehányszor megkísérlé ugyan az ellentállást, de a szükséges átalakítások sem véráldozat, sem megalázás, sem elnyomás tekintetében nem tüntetnek fel oly sötét képet, mint a

milyet a legtöbb európai állam hasonló irányú szervezkedési korszaka élénk tár.

A fegyveres ellentállás korát az elégedetlenség titkolt mormogásának időszaka váltotta fel. Azok, kiknek elődei fegyverrel kezükben akarták az új rendet gyökerestől kiirtani, most mély völgyekben, források tövénél elbujva titkon áldozának ősi pogány módon, szívök elkéseredéssel volt tele, lelkük elégedetlen a mostani helyzettel, mert az a téves hit tölté el egész valójukat, hogy minden a mi új az „német“, mely nemzetiségétől akarja megfosztani, ősi jeles tulajdonából kivetkőztetni a magyarságot. Hanem e kor se tartott soká, mert a trónra oly egyén jött, ki saját egyéniségében kápráztató módon mutatá ki, hogy nálánál nagyobb és derekabb magyar nincs e hazában, de azért a legbuzgóbb fia tud lenni egyházának. Sz. László szereplése, a magyar keresztény lovagkor legelső képviselőjének minden tette és fellépése annyira eloszlata a téves felfogást, hogy a mit ismételt, sokszor nagy szigorúsággal végrehajtott törvények nem vihethének keresztül: azt most a legnépszerűbb király tapintatos, bősies és vallási buzgalomtól áthatott kormányja teljes sikerrel juttatá diadalra.

Mély tudományu utódának, Könyves Kálmánnak bölcs politikai belátással párosult tapintatossága a magyarságnak egy másik szokásos nagy hibáját szünteté meg. Magyarországnak hat első királya közül egy ellen erőszakos merényletet követtek el, egy száműzetésben, egy váratlan baleset következtében hunyt el, a másik három erőszakos halállal mult ki. Őt alkalommal ragadott fegyvert a trónkövetelő királya ellen s a tulnyomó része mindig a trónkövetelő zászlója alá csoportosult s diadalra segíté vezérért.

Kálmán alatt a hatodik alkalommal történik e kísérlet s a magyarság első ízben sorakozik királya köré és teljes diadallal segíté meg azt.

II. Géza erélye és vitézsége a leghatalmasabb keleti és nyugati császár fennhatósági tulkapásainak állja útját, míg III. Bélának az ország belső megszállásának és tekintélyének a külföld előtt való felemelése terén vannak hervadhatlan érdemei. IV. Béla kinttartása és buzgóssága segíté nemzetünket, hogy a rettenetes mongol pusztítás csapásait rövid idő alatt kiheverje, s míg a napjainkban oly hatalmas Oroszország 250 évig nyögött a mongol iga rettenetes sulya alatt, nálunk egy emberöltőnél rövidebb idő alatt az ország erősebbé és hatalmasabbá vált, mint a barbar csordák beözönlését megelőző időben volt.

A magyar korona dicsősége és fénye fokozatosan emelkedik, a szomszéd tartományok egymás után hódolnak meg a nagy királyok fennhatósága előtt, úgy hogy az adriai tenger dalmát partjaitól kezdődő nagy félkörnek Galicia nyugoti határai jelölték végpontjait.

Árpád nagy és hatalmas házának „a szentek és hősök családjának“ utolsó férfi sarja III. Endre volt. 11 éves uralmának egy részét a külföldi trónkövetelők, a hálátlan Habsburgok és az alattomos eszközökkel küzdő Anjak ellen való harcok vették igénybe. Más részét az elhatalmasodott magyar és a magyar-ságba beletolakodott olygarchák ellen való küzdelem foglalta le. 1301 elején bekövetkezett halála alkalmával egyetlen gyermeke Erzsébet állt a ravatalánál, ki hazájától távol a Schweizban fekvő Katalin völgyi zárdában fejezte be szomorú életét. Az utolsó Árpád leánya itt talált örök nyugvó helyet s zárdatestvérei szentéletű társuk sirja fölé Magyarország címerét helyezték el. Nem messze e zárdától láthatók Habsburg várának romjai is. A világtörténelem nagy szövetét bölcs kezekkel munkáló isteni Gondviselés az utolsó férfi sarjadék galyának sirját ott helyezé el, hol a hazánk történetében oly változatos szerepet játszó Habsburgok bölcsője ringott.

Mély csodálattal és őszinte bámúlattal kell adoznunk, ha tekintetbe vesszük, hogy mily átalakuláson ment át e dicső nemzet azon négy század folyamán, míg a legelső dyasztia vezetése alatt állott.

Nomád és koborló nép létére állandó, szép hazát szerzett. Törzsekben nemzetté, rabló barbárból kultur néppé, pogányból kereszténnyé lett. Leigázta és magába olvasztotta vetélytársait és ellenségeit, az itt talált népeket és a kunokat s a besenyőket. Hazátlan vándoroknak békeszerető, törvények szelid és rendezett uraima alatt álló menedéket és hazát adott. Némettel, göröggel, császárokkal szemben megvédte önállóságát és függetlenségét. Romok, pusztaságok, szétzilótt országok törmelékei helyén oly virágzó országot

teremtett, mely hitbuzgóságban, fegyverben, tudományban és művészetben elérte. Sőt sok tekintetben felülmulta azon államokat, melyek közé be volt ékelve.

Minden annak a gondviselészerű háznak érdeme, mely mindig a helyes, a célvezető és boldogító utakat kiváló érzékkel mindig idejében tudta megtalálni, s egyéniségének varázsával az egész nemzetet magával vinni képes volt.

Valóban szenteknek és hősöknek családja volt ez, mint oly találóan nevezte egy angol történetíró, s érdemesek arra, hogy míg e földön lesz nemzet, mely büszkén nevezi magát magyarnak, mély kegyelettel és hálával emlékezzék róluk, igazi hazafias érzélemmel ápolja emlékeiket és vallásos kegyelettel őrizze haimvaikat.

Mi pedig, kik e nagy ősök áldozatainak, önfeláldozó hősiességének köszönhetjük hazánkat, buzduljunk az ők lélekemelő példáin, legyünk elődeinktől ráknaradt szent hitünknek buzgó megtartói, hazánknak kötelességteljesítő, táradtságot nem ismerő gyermekei, hogy méltó ivadékaik lehessünk azoknak, kik számunkra magyar hazát szereztek, kiktől zengzetes nemzeti nyelvünköt legbecsesebb örökség gyanánt vettük át, kik megadták annak lehetőségét, hogy magyarok vagyunk; rajtunk áll most, hogy mindig azok is maradjunk!

Csiky Miklós.

Tarlózás

A belső szolnoki esperesi kerület történetéből.

Összezsedegetti: Kovács Gyárfás.

VI. P l é b á n i á k.

B. Szamosujvár. A latin szert. plébánia. — *Initia et progressus Ord. Seraphici in neorecla hac civitate Szamosujvasiensis.*

A zárdá krónikása az 1856-ik évet háborus feljegyzéssel kezd meg. Folytatólag az orosz-török háborúról — azt mondja: A vérontás tartott szinte egész júniusig. Szébasztotopon nevesebb része a franciák által bevétellett, midőn a hatalmasságok követői által minden jelentékeny eredmény nélkül kötött párisi béke a civakodásnak véget vetett. Mindenik potentát katonáit visszavonta s a muszka eddigi birodalmának büszke ura maradt s lerombolt várait minden tiltakozás dacára építteti. — Az egész hadjárat csak az emésztők számát apasztotta. (160 l.)

E háborus dolgok után Márton József krónikás már örven etes eseményeket is tár elénk — a klastrom életéből. Felemliti ugyan, hogy „az elébbi évben elhamvadt temlom ez évben cseréppel igen esinosan befűdetett — készítvén az igen szép idomu szarvazatot tulajdon matérialejából ácsmes-ter Papolczy Lajos 2100 ezüst forintért. Az egész fedél, ideértve az említett szarvazat árát is, került összesen 3006 ezüst frt. és 56 ezüst krba, jövendőre még többféle értékes anyag is bevásároltatván. (160.)

Éz év arról is nevezetes, hogy a még ezelőtt két évvel kinevezett és római szentszékiileg megerősített görög egyesült hitű püspök Alexi János — e széken legelső — ő méltósága nemes hivatalába a balásfalvi érsek Salutiu Sándor ő nagyméltósága által a kándiai templomban tüneményesen beiktattatott (Kándia Szamosujvár városának egyik része. Régen külön politikai község volt, jelenleg bele van a városba olvadva. Igen-igen igénytelen kinézetű kis temploma a még mindig jámbor óhaját tárgyát képező püspöki székesegyházat pótolja. (Közlő.) —

Előbb szó levén a legelső szamosujvári gr. egyesült püspökről, alkalomszerűnek és Tarlózásomba vágó dolognak tartom, ha az eseményeknek chronologiai egymásutásában való köztése kapcsán röviden megemlékszem a szamosujvári püspökségről is. Tehát:

A szamosujvári gr. kath. püspökség keletkezése. — Mint az erdélyi gr. katolikusok egyháztörténelme tanítja, köztünk és köztök az unió létrejött az 1700. év szeptember 4—5 és 14-ik napjain Gyulafehérvárt Athánáz püspök elnöklése alatt tartott nagy szinóduson. Szintén ismeretes, hogy mint a megelőzőtt gr. nemegyesület metropolitának, úgy a legelső egyesült püspököknek is székhelye Gyulafehérvár volt. Az egyesült püspök 1721-ig az erdélyi latin szert. püspökök szubordinált — tehát függő viszonyban állott. Ez évben tettek az egyesületek teljes függetlenségre szert, midőn a fogarasi gr. kath. parochia püspökség belyévé léve, e címen Szent Miklós égi védnöksége alatt az egyesületek új egyházmegyéje keletkezett. A püspök javadalmazását egyelőre képezték a szamosujvári kir. uradalom és a fogarasvidéki szombathalvi fiscale dominium. De Fogaras a gr. egyesületek egyházmegyéjének ugyszólván a szélén feküvén, egyházkormányzatilag nem bizonyult alkalmas központnak. Miért Klein János Innocenc nevt püspök VI. Károly német császár előtt mindig csak azon működött, hogy püspöki székhelyétl nyerné meg Balászfalvát az ottani fiscale dominiummal együtt — cserében az előbb említett szombathalvi és szamosujvári uradalmakkal, mi neki sikerült is. 1748-ik évig mind az erdélyi, mind pedig a magyarhoni részek unitusainak kormányzata egyedül a fogaras-balásfalvi püspök kezében összpontosult. De püspöki teendők terhei viselésére egy ember erői nem valának elegendők: azért 1748-ban szereztek a nagyváradi gr. kath. püspökséget. Azonban így is nagy volt a terület s alig elviselhető a teher. Azért az ötvenes évek elején mozgalmak indultak két irányban. Egyik, hogy a régi gyulafehérvári (Alba-Julia metropolita-ág reactiváltassék; másik, hogy még két püspökség szerveztessék. És e mozgalmak sikerre is vezettek. 1853-ik évben november 26-án kelt pápai Bulla felleszti a gyulafehérvári metropolitát, egy új érsekséget kreal s ekként az előbb fogarasi, később balásfalvi püspök: *Gyulafehérvárról nevezett metropolita címet és érseki jogkört nyerve, magyarázatot nyerjük ezekben, miért van a Balásfalván székelő egyháznagynak fogarasi és balásfalvi püspöki címe és gyulafehérvári érsek-metropolitasága? A másik irányu mozgalom iránya is célhoz jutott. Ugyanis az előbb említett nagyváradi püspökség mellé még szerveztetett 1853-ban két püspökség is: egyik a lugosi, másik a szamosujvári — mindeme püspökségek a gyulafehérvári érseki tartományt képezvén.*

Mi — tárgyunkhoz illően — a szamosujvári püspökséget illeti, ez, mint előbb jelzők is — szintén 1853. év november 26-án szerveztetett IX. Pius pápa által. Ezen püspökség alapításának indoka volt, hogy a fogaras-balásfalvi püspökség az egész Erdélyi és régen hozzá kapcsolt részekre is kiterjedvén: egymagában elégtelen volt a lelki igények kielégítése és az egyházkormányzat akadálytalan vezetésére. Felmerült tehát szüksége a szamosujvári püspöki szék emelésének.

Kiszakítottatott pedig e püspökségi terület a fogaras-balásfalviból és a munkácsiból — előbbiből 540 parochia 350,000 lélekkel, — utóbbiból pedig 94 (kilencvennégy) parochia 60,000 lélekkel. Így tehát az alapítás idején e püspökmege 410,000 lelket számlált. Elén a következő püspökök állottak:

1; Alexi János. Előbb nagyváradi kanonok volt. A Felsőg által még 1853. évben kinevezetve, IX. Pius által preconiáltatott 1854. november 16-án. Püspöki székhelyét azonban csak 1856-ik évben foglalá el intronizálójá Stercia Siuliu Sándor gyulafehérvári új érsek-metropolita levén.

Ugyazoezen püspök idejében szerveztetett 6 kanonoki stallum is. Az első 5 kanonokot a Felsőg 1857. január 24-én nevezte ki s élükre a prépostet 1858. május 14-én.

Mint a püspökség, úgy a káptalani állami javadalmazás, nemkülönbén a szintén Alexi által beállított papnevelő intézet is.

Alexi püspök főpásztori gondosságának egész hevével csüngött ny egyházmegyéje boldogításán. Megnyervén a javadalmak lekeri apátságot is, ennek jövedelmét papnövendékei képzése és egyházmegyéje javára fordította. A római Athánáz-féle intézetben három szamosujvári papnövendék neveltetésére alapítványokat eszközölt ki. Kanonokjai részére a Felsőgtől díszes mellkeresztet eszközölt ki, mely szent József és a kisdied Jézus képével van díszítve s kék-telér színű szalagon csüngve igen szépen díszíti a kanonok urak kebelét. O maga pedig t. i. Alexi püspök IX. Pius pápától nyert Péter és Pál apostolok reliquiáival ellátott igen díszes arany pectorátét és smaragdhal díszített gyűrűt, melyek átöröklő díszjelvényei e püspökség élén állóknak. Ezen apostoli lelkü püspök 1863. év június 29-én halt meg.

2., Alexi halála után hosszú időn át betöltetlen maradt a püspökség. Ezalatt Pap Macedon püspökhelynök vezetete az egyházmegye kormányzását, mígnem 1865. július 5-én a felség Vancea Ev. Jánost nevezte ki püspökké egyik nagyváradi kanonoki stallumról — a kantoriról; de pápai preconiáltatása késvén: esa. 1866. január 16-án történt intronizáltatása ilyesfalvi Szilágyi Pap József nagyváradi püspök által. Vancea vaskezű püspök volt; de emellett takarékos s így jótékony is vala. 14 ezer forintjával megvetette az egyházmegyei vallásalapot, melynek gyarapítására még egy könyvnyomda adományozásával is járult. Alatta tökéletesebb szervezetet nyert az egyházmegyei ugynevezett házi szeminarium is. Tervei közé tartoztak: egy püspöki residentia — székesegyház — s papnevelőintézeti épület emelteséik. Ezen — részben még mindig meg nem valósult tervein kívül a szegény papok ügyét is nagyon szívén hordozta. Ily célból 10,000 firtos alapítványt tett. Amint egyházmegyéje üdvén így buzgólkodnék 3 év és 3 hónapon át s az egyházmegye reményei valóulásához már-már közel

erezne magát: e férfit az isteni Gondviselés eltávolította a szamosújvári egyházmegye éléről. De az eltávolítás is diszére vált az elárvult egyházmegyének, mert püspökéből gyulafehérvári érsek-metropolita lett 1868. év nov. 21-én. E méltóságában preconisálta 1868. dec. 21-én, installálta tatott pedig következő év április 11-én.

Utána a püspöki szék csaknem négy évig maradt üres-ségben, míg nem 1872-ben ismét atyát nyert az egyházmegye Pável Mihályban, kiról a jövő közlemény fog beszélni. (Folyt. köv.)

A hét.

Karneval herceg ő fensége rövid, dicsőség nélküli földi tartózkodás után ismeretlen helyre elutazott. Nem sok öröme volt szegénynek. A kétes jövedőnek fájó érzése áll meg az emberi szíveket — nem lehet ilyenkor mulatni. A társadalmi életben zűrzavar, felfordultság, fejetlenség; az emberek nyakig begombolkoznak, kiki fél a másiktól, mert nincs bizalom, nincs őszinteség. Mohó étvágygyal kapkodnak a rágalom, az emberszolás moeskos gyümölcse után — nem lehet ilyenkor mulatni. Nyomor és szűkenység mindenfelé, a külső dísz és csillogás borzasztó sebeket takar — nem lehet ilyenkor mulatni. Egyesek, családok s a haza sorsa a bizonytalanság szeszélyének van kiszolgáltatva, senki se tudja, mire ébred holnap — hogyan lehetne ilyenkor mulatni. — Es Karneval herceg lesütött fövel, szégyenkezve s boszankodva távozott el. Szóval vége a komédiának!

Ej, dehogyan is van vége. A magyar politikai életben most sincs vége. A parlament vakációzott is (mert úgy mondják, hogy munka után édes a nyugalom), de azért a nemzet megnyugtatóra nem tett semmit. Tárgyalnak Bécsben, tárgyalnak Budapesten, tárgyalnak ezek, tárgyalnak azok s az eredmény semmi. Valami sötét, valami lehetetlen dolog lappang politikai életünk kulisszái mögött; másképen nem lehet megmagyarázni azt a tolytonos, lelketlen huzavonát. Egy emberért történnek mindez? Alig hisszük. Megrémülünk, ha Bánffy egykori mondasára gondolunk:

„Tudjátok meg, hogy én vagyok az utolsó alkotmányos magyar miniszterelnök.“ Csakugyan fonnak már az abszolutizmus korbácsát? De ha ilyen sötét tervekről nem lehet szó akkor mire az a szörnyű titkolózás. A lapok, mint a közelet ellenőrei, valósággal semmit sem tudnak a kibontakozás állapotáról. *Döntés ma sem volt.* Ez a vejeje három hónap óta a tanácskozásokról hozott tudósításoknak.

Legujabban a király elnöklété alatt minisztertanács volt Bécsben — és döntés még sincs. Vagy ha van, miért a titkolózás. Annyit vettek észre mégis, hogy B. dühös hangulatban van, hevesen tanácskozik a Tiszáistákkal. Óh ezek a Tiszák! A romboló szellemek Magyarország sorsában. Mindent szeretnének felemészteni, de mivel erre mégsem elég erős a gyomruk, a megmaradt részt bepiszkolják, hogy más se élvezhesse. A mitológiai harpiák modern kiadásában.

Most már Széll K-t szidják, gyanúsítják, mert attól tartanak, hogy ennek talán mégis sikerülni fog az összezándorodott gombolyag végét megtalálni. Az ellenzék pedig a tetetetlen düh megnyilatkozását olimpiai nyugalommal szemléli s elmélkedik a B. hallatlan követeléseir, melyek egye-

nesen arra valók, hogy minden békés kiegyezést már csirájában megöljenek. O követel, mert még nincs egészen összetörve. A kigyórol is azt tartják, hogy bárhogyan törték össze a fejét, a farka még mozogni fog a nap nyugvásáraig. Nos, ugy látszik, Bánffy is azt véli, hogy az ő napja még sem suhant le egészen. Épen azért van bátorsága követelni és visszatartatani.

Követeli, hogy az *indemnit*t még neki szavazzák meg. Ez más szavakkal azt teszi: Ti ugyan lecsapókatok véremnek nagy részét, minek következtében nagyon elgyengultem. Azonban könnyörölni fogtok haldoklón, új vért engedtek szervezetembe s akkor én újból talpra állók s aztán a többit majd ismét bizzátok reám. — Ezen fordul meg minden. Ha egyszer ez a kérdés eldőlt: akkor a többi már csak a a közállapotok teljesebb javítására vonatkozik, a mire minden kormánynak egyaránt törekedni kellene. Az indemnit meg szavazásával az ellenzék egyetlen hatalmas fegyvererőll mould le, s marad minden a régióban.

A régi rendszer, a régi párt, a régi mungók.

Ezért ugyan kár volt annyi buza-vona.

Az ellenzék ha hivatását komolyan veszi, nem állhat meg a féltalon. A gárda meghal, de meg nem adja magát. A küzdelem annál inkább keesegtetthet reményekkel, mert régóta nem volt meg az az egyittérzés és kölcsönös bizalom az ellenzéki árnyalatok közt, mint épen most. Es ez a szép egyetértést még jobban megerősíti Bartha Miklós felvetett eszméje, mely szerint a függetlenségieknek minden erővel támogatniuk kell a nemzeti pártot, hogy esetleg az új kormány innen kapjon kiegészítő tagokat.

Bánffy a *házasabályok revízióját* fontosabbnak tartja a *kuriai bíráskodásnál* s épen azért előbb annak az elintézését kívánja. Nagyon jó lelke van neki. A klófir vagy legalább ehhez hasonló biztosíték behozásával megakarja oltalmazni az utódját, nehogy az is hozzá hasonló rókalynkba kerüljön. Természetesen a személyes ambíciók megvédése előbbre való a *választások tisztaságának*, s ez által az ország erejének biztosításánál. Ezzel kapcsolatban B. a *választói jog* kiterjesztéséről semmit sem akar hallani. Bizon, bizon nagy veszedelem is tamadna abból, de még nagyobb igazságtalanság, hogy ha az ország tizenöt millió lakosából legalább 4-5 milliónak jogot adnának ahhoz, hogy az ország sorsának intérésebe beleszóljon.

A mult választási jegyzékben csupán nyolcszázezer választó szerepel a „tejjel-mézszel folyó Kanaában.“ A kormány mindazonáltal hallani sem akar a census leszállításáról, mert ez szerinte csak „a sötét néppart hecc-káplánjait, a szociálizmust s a nemzetiséget juttatná előterbe.“ De mire való is leszállítani a census? A kormány szabadkőművesei és zsidái ezzel semmit sem nyernének, sőt ellensúlyozódnának a nagy magyar alföld tiszta magyar választói áta. Ilyet kívánni pedig veszedelem a magyar nemzeti állam nagyobb dicsőségére.

Pedig dehogyan is áll így a dolog! Ne féljenek semmit. A választói jog kiterjesztése semmi veszedelmet nem hoz, ha biztosítva lesz a *választások tisztasága*. Csakhogy épen ez a bőskenő. Mi lesz akkor a rendszerből, ha oly nagy tisztaság talál lenni. Meg hogyan is lehessen azt a tisztaságot biztosítani? Ennek volna egy radikális orvossága, csakhogy ez sokaknak keserű lenne. A képviselőjeget nobile

officiummá kellene tenni. Annnyi bizonyos, hogy ez az intézkedés közel a 0 fokra szállítaná a mai választási korrupciót. Rögtön kevesebb lenne az összeférhetlenséget eset, mert a képviselőiséget nem tekintenék busásan jövedelmező kereseti forrásnak, mint ma. Mégis csak nagy elvadásása az erkölcsi feltogásnak, hogy azok, a kik paragrafusokat hoznak a közélet erkölcstelenségéi ellen, maguk részére nem tartják büneket, ha a kormányval üzleti összekötetésben álló intézetek és vállalatok élére állanak, s dus sápot szednek. — Mindazonáltal Bánffy szerint az összeférhetlenség ellen hozandó törvény nem oly sürgős, hogy a béke garanciái közé fel kellene venni.

Szóval B. szerint semmi sem szükséges, taian még a béke sem, mert akkor ő okvetlenül áldozatul esik, de így még ideig-óráig tartja magát. Azonban a nap még is csak lehalad, s a kígyó farka sem mozog tovább. †

Rácsos kertnél. . .

Zöld ligetnek rejtekében
Rács kerítés áll középen.
Gyermek sereg játszik ottan ;
Egész város ifja ott van.

Rácsos kerten keresztül tör
A boldogság vig szívükből.
Dalra dal kel, labda toppan,
Ifjú szívnek lángja lobban.

Czifra rácsos kerítésnél
Alldogálok, a mint dal kel
S fájó szívvel szállok vissza
Hozzád, éltem szép tavaszra.

Míg a légben szunyog játszik
Játék kertből vig zaj hallszik,
Gyermek arczok, játszi képek,
Visszaszállok tiközétek !

Oh, de el vagy tölem zárva
Gyermek kertnek mennyországa !
De messze vitt utam onnan,
A hol a te szent lakod van !

És azóta fényes rácson
Nézem én csak boldogságom
Nézem, nézem és tündööm.
Vissza tér-e még e földön ?

Vissza térsz-e még e földön,
Gyermek álom, édes éden
S azt susogja egy hang itt benn :
Nem tér vissza többé : nem . . . nem.

Régen eltűnt kedves képed,
De ápolom szent emléked.
S ha tavasz kel, ha rügy fakad,
S a ligetben új dal támad :
Szívem megdobban utárad.

Finn eredetiből.

Pál A.

Álom . . . valóság.

A nap hajlik nyugovóra
Engem is már hív az óra ;
Nemsokára csendes álom
Karja ringat puha ágyon.

Csendes álom karja ringat . . .
Mint egy tündér képet látom,
A mit régen elfeledtem,
Sok fellengő, ifjú álomom.

Milyen szép is volt ez álom !
. . . Hogy tündöklő nagy nevem lesz,
S a futó hír fényes szárnya
Felvisz a félistenekhez.

A világból messze üzöm
A rabságot, a gazságot.
Szabadságnak, szeretetnek
Rakok oltárt palotákat.

Új alapra építem fel
Ezt az elnyűtt ócskaságot,
Hol új nép él, új törvényt,
Milyet a föld még nem látott.

Hogy fognak majd ünnepelni
Ez új földön, az új népek !
Síromon az áldó kezek
Ércből raknak szent emléket . . .

Szép álom volt ! . . . Mert hol a nyom,
Melyet egy élten át jártam ?
A hol sorsom tenyerének
Hullámain csobnakáztam ?

Hol van a sok fényes munka ?
Az örökké élő tettek ?
Ifjúságom szép reményi
Horá tüntek, hová lettek !

Nézek a nagy országra,
Hol bolyongtam és mit látok ?
Csak küzdelmet, életharcot.
Csak zajongó tört hullámot.

Az igazság, a szeretet
Úgy tengődik csak, mint régen ;
Bárha szívvel és lélekkel
Érte mindig síkra keltem.

És az új nép és az új föld ?
Nem báványoz, elfelejtett.
Sírom pusztá, feltelen lesz,
Nem raknak rá érc emléket.

*Nyugóóra hajlik a nap
Eltem napja eltűnőben.
Barna árnyék borul rája
S alámerül a vak éjben.*

Finnből.

Pát A

KÜLÖNFELÉK.

— **Hamvazószerdán** úgy a hamuszentelés szertartását, mint az ünnepélyes szentmisét Fábian Sándor nagyprépost úr tartotta.

— **Tisztelgések.** Özv. Majláth Györgyné ő Exciájánál az Erzsébet-rend nagykeresztjével történt kitüntetése alkalmából folyó hó 12-én még tisztelgett a gyulafehérvári Oltáregyesület Ujfalusi József dr. apátkanonok és egyesületi igazgató vezetése, a főgymnáziumi tanári kar Avéd Jákó igazgató vezetése alatt. Ő Exciája szívesen fogadta a tisztelgéseket és meleg köszönetet mondott mindkét testületnek.

— **Személyi hírek.** Pallavicini Edéné ögrótné ő Exciája, püspök uruk nővere, leányaival Edina és Stefánia ögrótnőkkel február 11-én Budapestről Gyulafehérvárra érkezett. — Tizenhetedikén ideérkezett Pallavicini Ede ögróf v. b. t. t. főrendiházi tag ő Exciája is. — Ő Exciájuk 18-án visszaütöztak Budapestre.

— **Püspök urunk Kolozsvárt.** Nem mulik el hónap a nélkül, hogy kegyelmes főpásztorunk rövidebb, hosszabb apostoli útra el ne szánja magát. Folyó hó 13-án újból Kolozsvárra utazott, hogy részt vegyen a piaristák templomában levő kétszázéves, könyező Mária-kegykép emlékünnepe. Kedden személyesen vezette az igazgatótanács ülését, kegyeletes szavakkal emlékeztetve meg Groisz Gusztávnak a státusügyek körül szerzett kiváló érdemeiről. E gyűlésen jelen volt Jósika Samu báró volt miniszter is, ki bejelentette, hogy hosszabb ideig nem vehet részt az üléseken, mivel Olaszországba útazik és a husvétii szent ünnepeket Rómában ohajtja tölteni. Szerdán (15) délelőtt ő méltósága exhortációt intézett a gymnáziumi ifjúsághoz — délután pedig többel magával a gyóntatóshoz fogott, mely 6 óráig tartott szakadatlanul. Ekkor a főtemplomban litániát mondott, melynek kezdetén és végeztével a főgymn. énekkar szabatosan előadott szép bőjti énekeivel csak fokozta az ájtatoskodók szent érzelmeit. A nagy templom annyira tömve volt a hívők ezreivel, hogy sokan kívülről voltak kénytelenek ellesni egy-egy szót, egy-egy hangot az isteni tiszteletből. Ő méltósága ezt az igazi templomi hangulatot nem hagyhatván felhasználatlanul, rögtön szószékre ment s szívébe nyilalló beszédével bánatos könyveket fakasztott hívei szeméből. Bejelentette egyuttal azt is, hogy március elején a jezsuiták Kolozsvárt általános missziót fognak tartani. Litánia végeztével újra gyónószékbe ült s hallgatta a visszamaradt férfiak gyónását jó sokáig. Csütörtökön (16) volt a kétszáz év előtt könyező Mária-kegyképnek jubileumi ünnepe. Nyolc óraker ő méltósága szentmisét

celebrált s az ifjúsághoz rövid lelkesítő allokuciót tartva — 400 tanulóat hívott az Úr asztalához. Délután 4 óraker pedig megkezdődött a főgymnázium disztermében az iskolai ünnep, melyen a főpásztoron kívül a legelőkelőbb polgári és katonai notabilitások jelentek meg. A programnak sok szép, sikerült pontja volt Hanem azért mégis csak a derék Rietly tanár vezetése alatt álló ifjúsági énekkar aratta a legszebb babérokat. A megható és örökké szép „Boldogasszony Anyánk” és „Nagy Imakar” c. érzessel és zenei passzióval előadott énekek fönzok emelték a kedélyeket. Brósz Róbert harmadik osztályos tanuló Arany János — „Fiannak” c. költeményét igazi érzéssel a lehető legkedvesebben adta elő. Sikerült szerzemény és szavallat volt Br. Horváth Emil 8-ik osztályos tanuló „Legenda” c. pályanyertes költeménye is, melyre a jutalomdíjat püspök urunk tüzte ki. Az ünnepély fénypontját mindenestre az Erdélyi Károly által tartott „Igazgatói beszéd” képezte. Beszédének az a része, melyben egy *lourdi* csodának egy élő tanú-, egy magyar kath. paptól (Maszlaghy Ferenc) származó elbeszélését ugyanazon csodának 20 évvel később Zola Emil által szerkesztett leírásával veti egybe, kimutatván a hívő és hihetetlen felfogás közti különbséget ugyan egy csodás, de el nem tagadható esemény felől, — valósággal magával ragadta a jelen voltakat s zúgó tapsokat eredményezett.

— **Püspök úr ő méltósága** folyó 17-én délelőtt Kolozsvárról visszaérkezett székhelyére.

— **Nagybőjti szónokok.** Nagybőjt folyamán a vasárnapi szentbeszédet Zlamál Ágoston gym. tanár, a pénteki szentbeszédet —németül— Vass Albert theol. tanár tartja. Az igralmas nőverek templomában szerda délutánonkint Szabó György káplán beszélt.

— **Távozó ezredes** Lipesei Szántory Rudolf a 82. gy. ezred parancsnoka a honvédséghez dandárparancsnokká neveztetve ki, Gyulafehérvárról Debrecenbe távozik. Ez alkalmából a nevezett ezred szeretett parancsnokának 13-án táklyás zenét adott. Szántory köszönetet mondva ezért, büszkének mondotta magát, hogy a 82. ezrednek, mely kitarító, becsületes magyar (székely) emberekből áll, parancsnoka lehetett.

— **Sándor Jánosné halála.** Sándor Jánosnak haláláról már egyszer megemlékeztünk. Az elhalt úrnő művelt lelkületű és nitbuzgó keresztény nő volt életében és annak mutatta magát halálában is. Négy száz frtot hagyományozott a marosvásárhelyi róm. kath. leányiskola részére, száz frtot szentmiseratpítványra, kétezer frtot Mezőkapuson a Sándorcsalád sirboltja felé emelendő kápolnára. Ezenkívül még életében egy belsőteltet adott a mezőbányai templom részére. — Megérdemli tehát, hogy nevét emlékezetben tartsuk.

— **Hangverseny.** A marosvásárhelyi róm. kath. főgymnázium lelkes ifjai a mult vasárnap a „Transilvania” szálló nagytermében Olti Mózes tanár fíradhatatlan vezetése mellett egy minden tekintetben sikerült hangversenyt rendeztek. Megjelent erre a hangversenyre a város egész intelligenciája s a tömött széksorok fényes közönsége nemcsak érdeklődéssel nézte az ifjak első nyilvános szereplését, de

jól is mulatott, mert igazi műelvezetben részesült s lelkesen társolt az ügyesen megválogatott műsor mindenik pontjának. Elsőnek az ifjúsági énekkar zengete el teljes precizitással Marthy György vezetésével mellett Erődi Ernő „Szülőföldem“ c. szép dalát. Ezután Lada y Loránd VIII. o. t. szavalata el mély érzéssel Poe Edgártól a „Holló“-t. Zúgó tavasvibar követte Beriot „Scene de Ballet“ c. hegedű szólóját, a melyet Tutsék J. hegedűművész adott elő Temesvári Mihályne uró művészi zongorakisérére mellett. A közönség zajos óhajára ráadásul kellett szolgálniok. Kiss Menyhért VII. o. t. a „Legénybucsi“ c. vig monologot adta elő oly ügyesen és olyan egészséges humorral, hogy a közönség hangos hahotája nem egy helyen megakasztotta az előadás menetét. Igen tetszetek Hornstein dala, a miket Rim eg Ödönné úrnő és Szemlér Ferenc tanár énekeltek G a á l Pál zenetanár zongorakisérére mellett. Az „Apró félreértések“ c. angol vizitáció következett ezután, a melyben a VII. osztály növendékei mutatták be színpadi ügyességüket. A közönség igaz élvezettel nézte az összevágó előadást, sokat kacagott a darab humoros fordulatain s különösen jól mulatott a főszereplőnek Csathó Kálmánnak jóízű mókáin. Még az énekkar énekelte két dalt s ezzel a hangverseny véget ért. A bevétel 205 frt, a mely összeg a kiadások levonása után az Önképzőkör javára fordítatik. Sokkal értékesebb azonban az erkölcsi siker. Az egész városban csak elismerőleg és dicsőítőleg nyilatkoznak az ifjúság szerepléséről.

— **Meghívó.** A kolozsvári róm. kath. főgymnázium 1899. február 16-án Magyarország védámszonyának az akadémia templom fölöttárán elhelyezett kegyképe kétszázéves emlékeztetére ünnepet rendez. I. Február 15. délután 3 óraker sz. gyónás. II. Február 16. délelőtt 8 óraker ünnepi szentmise s ez alatt szent áldozás. III. Február 16. délután 4 óraker iskolai ünnep a főgymn. dísztermében a következő programmal: 1. Boldogasszony anyánk, Bogisichtől. Előadja a főgymnáziumi vegyeskar. 2. Stella Maris, Váradi Antaltól. Szavalja Lucze Sándor (VIII) 3. Horváth Emil br. önképzőköri elnök beszéde. 4. Nagy Imaker, Berecz Edétől. Előadja a főgymn. vegyeskar; harmoniumon kíséri Pap Alajos (VII.) 5. Szent Hároság titka, Tárkányitól. Szavalja Lengyel Boldizsár (III.) 6. Igazgatói beszéd. 7. Fohász szűz Máriához, szerzette Rietly Károly tanár. Előadja a főgymn. vegyeskar. 8. Fiamnak, Arany Jánostól Szavalja Brös Róbert (III.) 9. Legenda pályanyertes költemény. Irta és szavalja Horváth Emil tr. (VIII.) 10. Angelis suis Zangi Józseftől. Előadja a főgymn. vegyeskar.

— **Alsók szolgabírósága** a járásában több helyen nagyon is botránnyosan uralkodó vasár- és ünnepnapimezei munkát következők rendelettel tiltja. Sz. 982 — 1898 k. ih. II. A közs. Előjáróságoknak a t. körjegyző úr kezéhez. Felhívom, figyelmeztessék a község lakosságát, hogy „a ki az 1868. évi LIII. t. c. 19. §-ának az ünnep és vasárnapokra vonatkozó intézkedéseit megszegi: 100 frtj terjedetű pénzbüntetessel büntetendő.“ Felhívom továbbá, hogy ezen figyelmeztetést három egymásutáni vasárnapon hirdessék ki, ennek megtörténtét ide t. hó végéig, az ez ellen vétőket pedig azután esetenként a helybeli kir. járásbíróság büntető osztályához kiméltellenül jelentésük fel. Csik-Szt-Márton, 1898. 10/X. f. szolgabíró helyett Birta József s. k. szolgabíró.

— **Római hírek.** A múlt-béteri ritka egy ülésnek volt szentantúja az olasz képviselőház. A „Montecitorio“ n. Bovio képviselő vezetése alatt az egész ülés lefolyása alatt bntetlenül és nyíltan támadták meg istenkáromló szavakkal az Istent, a kath. egyházat. Arról volt szó, megadják-e a jezsuitáktól vezetett országihíri mondragonei nevelőintézetnek az egyenjogúságot, jobban mondva magáévá teszi-e a képviselőház a közoktatásügyi miniszter azon tétét, a melylyel a röviddel azelőtt megadott egyenjogúságot váratlanul és minden akadátolás nélkül újra visszavonta. December végén 108 képviselő (közttük Crispi aláírásával) kérte az intézet számára ez elismerést, a közoktatásügyi minisztere saját szavaival vallotta be, hogy szeretné, ha a főnbatósága alatt levő intézetek is oly kitünőek volnának, mint a mondragonei, a parlamentben nyílt ülésben statisztikai adatokkal bizonyította be egy képviselő, mily nagyszertűen működnek a tanügyi terén Olaszországban a jezsuiták és mégis az adott elismerést újra megvonták. A sok támadás elől egy parlamenti határozathoz folyamodott a kultuszminiszter, de eleddig mi sem történt, mivel Bovio az egész ülés alatt elvtársaival a „Jezsuiták és Istentek és egyházak“ ellen kikelt. Majd elválik k.

I R O D A L O M.

* Megjelent: **A rigómezei ütközet.** Szerb népdalok a XIV. századból. Fordította Dr. Margalits Ede. Budapest 1898, 8-rét 46 lap. A szerb népdalok szépségét már Göthe is dicsérte s nekünk magunknak is módunkban volt meggyőződni erről, mikor 1896-ban Margalits Ede dról megjelent a „Kraljevics Márkó“ szerb népballeda gyjtjemény magyar fordítása. A rigómezei népdalok fordítása a megkezdett munkának folytatása s ezek sorában egyike a legszebbeknek, legpraktikusabbaknak a „Rigómezei ütközet.“ Margalits dr. a fordítást az eredetivel megegyezően, két ítemre osztott tiz szótágu hangsúlyos sorokkal esetlegesnek látszó rimekkel kifogástalan magyarossággal eszközölte. Derekas munkájával halára kötelezte az igazi költészet barátait. — A rigómezei ütközet azonban nemcsak költői szempontból értékes, hanem történelmi tekintetben is érdekes. Ara 50 kr. Megjelent a Szent-István-Társulat Tudományos és Irodalmi osztályának kiadásában. Kapható a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában Budapest, VIII. Szentkirályi utca 28 szám.

* Megjelent: **Geometriai axiómák.** Irta. Dr. Suták József Budapest, 1898, 8-rét, 32 lap. Euklides volt az első, a ki felismerte, hogy elemi definíciók s néhány axioma segítségével a geometria egész rendszere felépíthető. Felállított axiómái segítségével tényleg feltudta építeni az egész geometria rendszert, azonban nem mutatta ki, hogy axiómáinak mindegyike egyszersmind szükséges is a rendszer felépítéséhez. S csak ma, több mint kétezer év múlva, miután a Bolyai-féle geometria már megszületett, hajlik meg minden igaz matematikus Euklides nagy talentuma előtt. — Szerző előttünk fekvő bámulatos szakértelemről és tudásról tanuskodó értekezésében röviden beszámol a Bolyait megelőző s az utána következő nagyszámú kutatásokról s ezek alapján bemutatja a tapasztalás útján megállapított axiómáknak azon újabb alakjait, melyek a geometriai kutatások alapjául szolgálnak. — A füzet ára 30 kr. Megjelent a Szent-István-Társulat Tudományos és Irodalmi osztályának kiadásában. Kapható, a Szent István társulat könyvkiadóhivatalában: Budapest VIII Szent királyi utca 28. sz.

* **Kneipp Ujság** cím alatt havi folyóirat indult meg Budapesten. Ezen lap az Országos Magyar Kneipp-Egyesület közlönye. Az igen tetszetős alakban kiállított mutatószám felette érdekesen van összeállítva. Ismerteti a Kneipp-gyógy-mód mibenlétét. Tárgyalja a most nagyon elterjedt nátha és influenza gyógyítását. Érdekes cikk van benne Petrowics Lászlótól, amelyben leírja, hogy miként lett ő Kneipp-pistává. Egy rovathat a lap az előfizetőknek a Kneipp-féle gyógy-módra vonatkozó minden kérdésben felvilágosításokkal szolgál, illetőleg tanácsokat ad az egyes betegségekben követendő mikénti eljárásra. Általában az egész lap tartalma igen tanulságos és hasznos mindenkire, mert okos tanácsokat ad arra nézve, hogy miként éljen az ember, ha egészséges akar lenni. Szerkeszti dr. Szalkay Gyula, az Orsz. Magy. Kneipp-Egyesület elnöke. Előfizetési ára negyedévre 1 ft. Megrendelhető a „Kneipp Ujság” Budapesten, X. ker. Füzér-utca 19. sz. a.

Jegyzőkönyv

az erd. r. k. Irodalmi Társulat rendkívüli közgyűléséről 1899. febr. 12-én, Gyulafehérvárt a városház nagytermében.

Jelen voltak: Ujfalusi József dr. elnök, Tamási Aron alelnök, Bálinth György titkár, a belső választmányi tagok teljes számban, a társulat központi tagjai, előkelő közönség urakból és hölgyekből, papnövendékek, tanulók s az értelmiség számos érdeklődő tagja.

Ujfalusi József dr. elnök, hivatkozván az országos gyászra, kifejti, hogy az irodalmi társulat ez évben tartózkodni kíván a zajosabb és mulatságosabb összejületelektől, melyek a közös gyászt zavarnák. Nemes élvezetet nyújtó felolvasásoktól azonban nem zárkóztat el. Így a jelen alkalommal is négy pontú programmal lép a közönség elé. Örvend, hogy a műértő közönség méltányolja a társulat szándékait s így szép számban jelen meg; biznysága ez annak, hogy a város értelmisége a szép és nemes iránt lelkesülni tud. Üdvözi az egybegyűlteket és az ülést megnyitja.

Ezután az elnök felhívására a szereplők sorban felolvassák műveiket. Es pedig:

1) Zlamál Agost értekezik „Az antik és keresztény kultúráról.”

2) Pál Antal részint finnül fordított, részint eredeti költeményeket ad elő.

3) Csiky Miklós felolvasást tart az Arpádház jelentőségéről Magyarországon történetében.

4) Rass Károly „A szőlő” c. humoros rajzát olvassa fel.

Mintogy e felolvasott munkálatok a társulat lapjában megjelennek s a tagoknak eként tudomására jutnak, részletekbe nem bocsátkozik a jegyzőkönyv; általánosságban csupán annyit örökít meg, hogy mindenik felolvasott mű magas irodalmi színvonalon áll s különösen a 2-ik számú szép költemények lyrái közvetlensége az utolsó darab pajzán humor, nagy és csokom szokatlan tetszést arattak.

A felolvasások végeztével 10 percre feltüggesztette a gyűlést, mire a közönség nagy része távozott. Újból megnyilván a gyűlés, — Avéd Jákó a társulat nevében üdvözölte az elnököt címzetes apáttá történt kinevezése alkalmából. Eddig is lankadatlanul részt vett a társulat ügyeiben;

Kiadja: Az erdélyi róm. kath. Irodalmi Társulat. Felelős szerkesztő: Kóródy Péter dr.
Szerkesztőtársak: Bálinth György, Péter János dr., Wagner Sándor, Zlamál Agoston.

Nyomatott Papp Györgynél a plap.-lyc. könyvnyomdában Gyulafehérvárt.

kívánja, hogy új méltóságában tartsa meg az Eg sokáig állandó jó egészségben, úgy általában a közművelődés javára, mint különösen a társulat felvirágoztatására.”

Ujfalusi József dr. elnököt és újonnan kinevezett apátot kellemesen lepte meg az ovató. Elismeri, hogy kezdetől fogva részt kívánt venni a társulat munkájában s ott volt már a böcsőjénél is. Látta a mint ifjúvá sérdül, ismeri életének minden mozzanatát. Sok örömet szerzett neki, többet, mint szomorúságot, mert a lankadás után mindannyiszor új életre pezsdült. Erdemekre azonban a maga részéről nem kíváncsi, csupán kötelességet teljesített. Ezt igéri a jövőre is. A gyűlés éljenzással fogadta kedvelt elnökének lendületes szavait.

A program további során Kóródy Péter dr. főszerkesztő Czumbalmoš József tanárt és Meiszel József kaplánt rendes tagokul ajánlja. Az elnök nevezetteket hivatalosan is rendes tagoknak jelenti be, mit a gyűlés tudomásul vesz. Együttal utasítja a titkárt, hogy az a papszabályok egy-egy példányát, valamint a fölvételi okiratot nekik küldje meg.

A gyűlés munka rendjének utolsó pontja az alapszabályok revíziója. Elnök először is ismerteti Kóródy Péter dr. a múlt évi rendes közgyűlésen beterjesztett indítványát, mely a társulati lap átalakítását, a tagsági díjak fölemelését és az alapszabályok revízióját célozza. Ismerteti aztán a választmánynak ez indítvány körüli kifejtett munkáját és megállapodását. Mintán pedig jelen közgyűlés a választmánynak ez érdemben tett és mostan elnökileg bejelentett határozatait megévá tette s azokhoz mindenben hozzájárult: sorra kerüi most maga az alapszabályok tervezett revíziója, úgy a mint azt a választmány már elfogadta. Bálinth György titkár, elnök felhívására pontról pontra fölolvassa a lényegesebben változott részleteket. A A gyűlés érdeklődő figyelemmel hallgatja s némi fölvilágosítások és magyarázatok után a választmány munkájához mindenben hozzájárul. Ekként a revideált alapszabályokat közgyűlési határozattal is véglegesen érvényesíti. Ehhez képest aztán utasításokat ad a titkárnak a kivitt illetőleg.

Egyéb tárgy nem lévén, elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére Gergely Ignác, Tamási Aron és Avéd Jákó urakat kéri föl s a gyűlést bezárja.

K. m. f.

Bálinth György, titkár.

Pályázati hirdetés.

Az ujvinci (Alvinc) róm. kath. kántortanítói állásra f. é. március 15-ig pályázat hirdetetik: Jövedelem: 1) 12 hold szántóföld, $\frac{1}{2}$ hold kaszáló, 400□-öl szőlőnek való föld (e föld-ek jelenleg őrbe adtak 160 frton); 2) 201 frt készpénz; 3) 3 öl tuzifa, melyből a tanterem is tüttendő; 4) tisztességes lakás, padlás, pince, istálló és $1\frac{1}{2}$ holdas bázikert; 5) korpótlék. Temetések után stóla. Kötelessége: a vegyes osztályt tanítani, ünnepek és vasárnapokon az alvinci templomban orgonálni. Pályázatok alólirottához intézendők.

Alvincen, 1899. február 14-én.

F. Grand Konrád,
h. lelkész és isk. sz. elnök.